

Afrapportering eftersøgning rødlistede arter i naturnationalparkerne

Naturnationalpark	Fussingø
Artsgruppe undersøgt	Karplanter
Artsekspert	Henriette Bjerregaard
Kvalitetssikring foretaget af	Maja Eline Petersen og Janus Thulesen Dahl
Data indtastet i Naturdatabasen i perioden	Juli 2025

Udvælgelse af arter der blev eftersøgt

Tabel 1 Udvælgelse af arter til eftersøgning

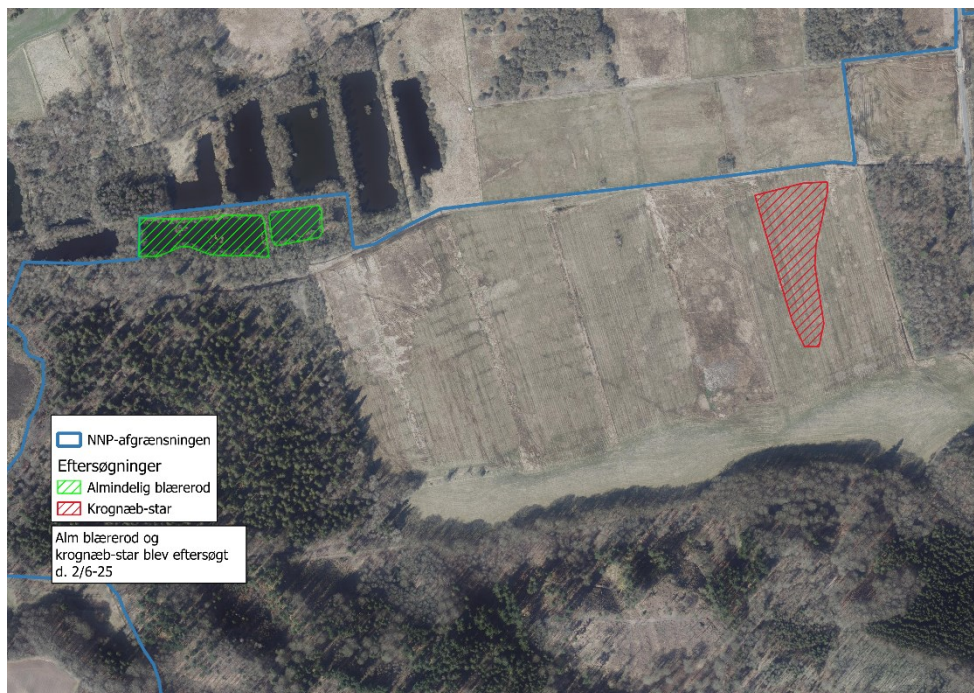
Videnskabeligt navn	Dansk navn	Rødliste kategori	Seneste fund	Eftersøgning (eftersøges, udeladt, aflyst)	Beskriv belæg (foto, indsamlet individ el. andet)
<i>Carex lepidocarpa</i>	Krognæb-star	NT	2020	Eftersøgt	Foto
<i>Utricularia vulgaris</i>	Almindelig blærerod	NT	2014	Eftersøgt	Ej fundet

SGAV valgte at eftersøge to NT-arter, da de truede karplanter enten findes udenfor naturnationalparken eller i Fussing Sø, hvor de allerede indgår i et fast overvågningsprogram i regi af NOVANA søovervågning.

Udvælgelse af delområder der blev eftersøgt

Krognæb-star blev eftersøgt i den østlige del af Skovfogedengen.

Almindelig blærerod blev eftersøgt i to tørvegrave, som ligger uden for hegnet i den nordligvestlige ende af naturnationalparken.

Eftersøgningsområder af almindelig blærerod og krognæb-star

Eftersøgningsmetode

Screeningen af rødlistede karplanter er gennemført med udgangspunkt i tidligere artsregistreringer fra DCE's datagrundlag. Historiske fundlokaliteter for de relevante arter blev udvalgt og medbragt på feltkort og som supplement blev Arter app'en benyttet i eftersøgningen.

Eftersøgningen fandt sted på de tidsmæssige optima for de enkelte arter, dvs. i de perioder hvor arterne er mest synlige og lettest at identificere. Der blev brugt 3 timer på eftersøgningen samlet set.

På hver lokalitet blev både tidligere fundpunkter og de omkringliggende arealer med potentielt egnede levesteder systematisk gennemgået.

De truede rødlistede vandplanter kortskaftet skeblad og brodblade vandaks findes kun i Fussing Sø. De overvåges regelmæssigt af SGAV's enhed i Østjylland i NOVANA-søprogrammet, som bl.a. omfatter vegetationsundersøgelser i søer. De er derfor udeladt fra denne screening, da der allerede foreligger data, og det vil kræve specialudstyr at eftersøge dem.

Opsummering af resultater

Krognæb-star blev genfundet på det tidligere voksested i Skovfogedengen med ca. 103 blomstrende individer (tuer). Den øvrige del af engen er ikke blevet eftersøgt, og er formentlig mindre egnet som voksested, men det kan ikke helt udelukkes, at der er flere individer.

Bestandsafgrænsningen af Krognæb-star på Skovfogedengen.

Tabel 2 Resultater fra feltundersøgelser

Videnskabeligt navn	Dansk navn	Resultat (fundet, ikke fundet)	Bestand (antal individer/tuer mv)	Vurderet bestandsstørrelse og lokale udbredelse
<i>Carex lepidocarpa</i>	Krognæb-star (NT)	Fundet	103 tuer med blomstrende skud	Genfundet på Skovfogedengen, vurderes ikke at have flere egnede levesteder i NNPen udover denne eng.
<i>Utricularia vulgaris</i>	Almindelig blærerod (NT)	Uafklaret fund*	Ukendt	*
<i>Circaea alpina</i>	Liden steffenturt (NT)	Øvrige fund	Talrig	Fundet flere steder i den skovbevoksede Tuemose og syd for bredden af tørvegravene uden for hegnet i den nordvestlige del af parken.

* Blærerod sp. er registreret i prøvefelt Fus_152 i forbindelse med overvågningen af Naturnationalparken i 2024, men den kunne ikke genfindes i 2025 ved eftersøgningen af rødlistede arter. Eksemplaret kunne i 2024 ikke artsbestemmes, da det ikke var i blomst, og det kan derfor ikke bekræftes, om der er tale om almindelig blærerod eller forvekslingsmuligheden slank blærerod (disse kan kun adskilles i blomst).

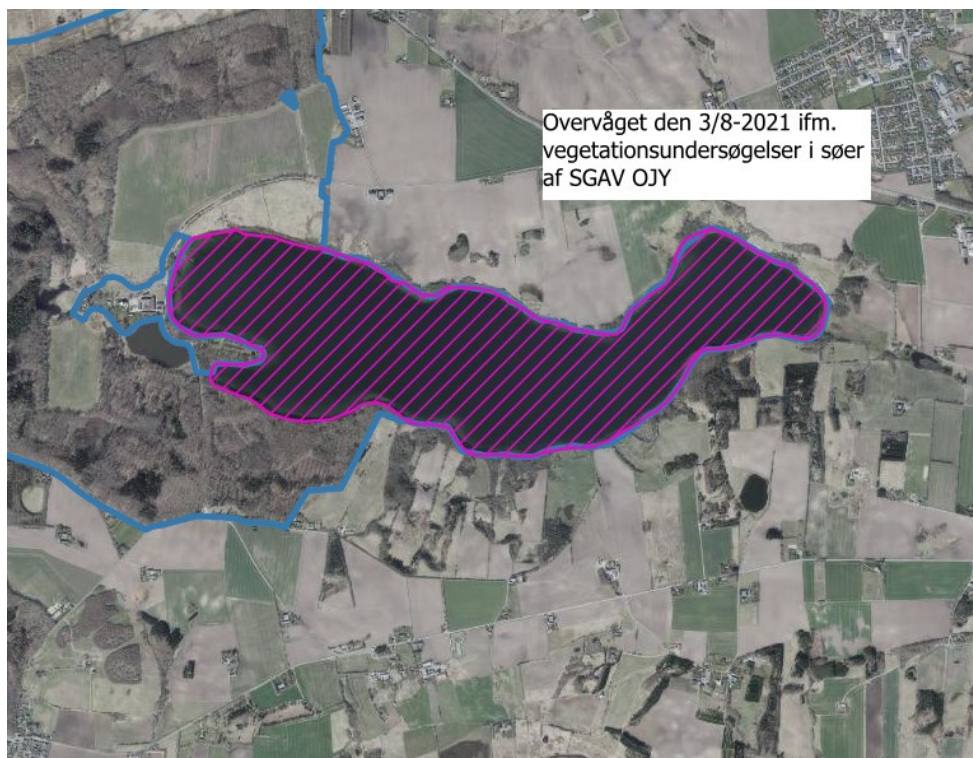
Rødlistede vandplanter i Fussing Sø

Fussing Sø overvåges med bl.a. vegetationsanalyser af SGAV Østjylland. Senest blev søen overvåget i 2021, og den skal overvåges igen i 2026. Ved hver overvågning undersøges de samme punkter, så på den måde siger undersøgelserne noget om udbredelse og udvikling af fx rødlistearter.

Ved seneste overvågning i 2021 blev følgende rødlistede karplanter registreret.

- **Brodbladet vandaks** (*Potamogeton friesii*) (EN) med et relativt plantedækket areal af søen på 1,58 pct.
- **Kortskaftet skeblad** (*Alisma gramineum*) (CR) med et relativt plantedækket areal af søen på 0,31 pct.
- **Kredsbladet vandranunkel** (*Ranunculus circinatus*) (NT) med et relativt plantedækket areal af søen på 2,42 pct.
- **Krybende vandkrans** (*Zannichellia palustris* var. *repens*) (NT) er kun fundet i ét punkt, og det relative plantedækkede areal af søen er <0 pct.

Data fra søovervågningen indgår ikke i datagrundlaget fra DCE, de kan p.t. ses på <https://artsdata.miljoeportal.dk/>.

Levestedvurdering

Art	Økologi og levested	Potentielle trusler				Anbefalet forvaltning
		Tilgroning	Eutrofiering	Hydrologiske ændringer	Manglende naturlig forstyrrelse	
Krognæb-star (<i>Carex lepidocarpa</i>)	Lysåben, våd, oftest vældpræget, alkalisk, næringsfattig bund. Vældenge, vældskrænter, kalkrige, afgræssede enge. ¹	X	X	X	X	Ekstensiv helårsgræsning. Oprethold og beskyt naturlig hydrologi.
Almindelig blærerod (<i>Utricularia vulgaris</i>)	Lysåben til let skygget, vanddækket, svagt sur til svagt alkalisk, overvejende næringsfattig til middelnæringsrig bund. Tørvegrave, lavninger i tagrør- og dunhammersump, pile- og ellesump, skovsøer, lavninger og søer i tørvemoser, vandhuller i enge, kær og agre. ¹	X	X	X		Oprethold og beskyt naturlig hydrologi.
Liden steffensurt (<i>Circaea alpina</i>)	Halvskygget, fugtig, svagt sur til neutral, middelnæringsrig bund. I tidligere højmoser tilplantet med rødgran udlagt som urørt skov. ¹			X	X	Ekstensiv helårsgræsning. Oprethold og beskyt naturlig hydrologi.

¹ Hartvig, P. 2015. Atlas Flora Danica. Gyldendal, København

Vurdering og anbefaling til overvågning

De truede arter i NNP Fussingø er alle vandplanter, der lever i den sydlige og østlige del af Fussing Sø, som ikke er med i indhegningen. De forventes derfor ikke at blive påvirket af den ændrede forvaltning med græsning. Kortskaftet skeblad anbefales dog som flagskibsart, da Fussing Sø er det sidste kendte tilbageværende levested for arten i Danmark. Da den indgår i et eksisterende overvågningsprogram anbefales det ikke at etablere yderligere overvågning af arten.

Krognæb-star er ikke truet, men rødlistet som NT. Arten har mange forekomster i Jylland, og er derfor ikke unik for NNP'en. Krognæb-star er tilpasset næringsfattige forhold, og er afhængig af trykvand. I Fussingø vokser den i Skovfogedengene. Krognæb-star kan være en indikator for genopretning af naturlig hydrologi og naturlig græsning, da den vokser i lavtvoksende og lyskrævende rigkærsvegetation. Krognæb-star kan tælles i dens blomstringsperiode, dog skal man være opmærksom på dens forvekslingsmuligheder, eks. grøn star, som også tidligere er registreret på Skovfogedengen i NNP'en. Arten kan optælles ud fra antallet af blomstrende tuer, den er vanskelig at optælle vegetativ.

Det vurderes ikke relevant at overvåge liden steffensurt (NT), og øvrige rødlistede karplanter i datasættet fra DCE er enten kun fundet uden for NNP-afgræsningen eller er fejllidentifikationer.

Rødlistede arter der ikke er undersøgt

- Eng-troldurt (underart) (NT): Tidligere fund stammer fra rigkær øst for Fussing Sø uden for NNP-afgrænsningen.
- Loppe-star (NT): Tidligere fund stammer fra rigkær øst for Fussing Sø uden for NNP-afgrænsningen.
- Leverurt (NT): Tidligere fund stammer fra rigkær øst for Fussing Sø uden for NNP-afgrænsningen.
- Stivtoppet rørhvene (NT): Tidligere fund formentlig fejl. Ikke egnet levested inden for NNP-afgrænsningen.
- Liden soldug (NT): Tidligere fundet i en højmosse vest for NNP
- Hvid næbfrø (NT): Tidligere fundet i en højmosse vest for NNP.
- Seline (NT): Tidligere fund vurderes at være en fejlregistrering. Formentlig kær-svovlrod.
- Engblomme (NT): Tidligere fund stammer fra rigkær uden for NNP, i rigkær øst for Fussing Sø.

Bilag

Krognæb-star

